

EDUSKUNNAN VASTAUS 301/2006 vp

Hallituksen esitys rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (Prümin sopimus) hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen (Prümin sopimus) hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä eräksi muiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 243/2006 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaM 36/2006 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt Prümssä 27 päivänä toukokuuta 2005 Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Sopimuksen voimaansaattaminen

Prümmissä 27 päivänä toukokuuta 2005 Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Lennon turvahenkilö

Sopimuksen 17 ja 18 artiklan nojalla Suomen alueella toimivalle lennon turvahenkilölle voidaan antaa oikeus kantaa ilma-aluksessa ja lentoasemalla ampuma-aseita ja muita voimankäyttövälineitä. Päätöksen oikeudesta kantaa ampuma-asetta tai muuta voimankäyttövälinettä tekee poliisi.

3 §

Toisen valtion virkamiehen osallistuminen yhteiseen operaatioon Suomessa

Sopimuksen 24 artiklan nojalla yhteiseen operaatioon osallistuvalla toimivaltaisella virkamiehellä on Suomen alueella oikeus suomalaisen poliisimiehen ohjeiden mukaisesti käyttää sellaisia poliisimiehelle kuuluvia valtuuksia, jotka poliisimies toimivaltansa rajoissa osoittaa. Toisen valtion virkamiehellä on oikeus suomalaisen poliisimiehen ohjauksessa sellaisten voimakeinojen käyttämiseen, joihin poliisimies toimivaltansa nojalla hänet valtuuttaa.

Toisen valtion yhteiseen operaatioon osallistuvalla virkamiehelle voidaan antaa oikeus kantaa Suomen alueella sopimuksen liitteessä 2 lueteltuja ampuma-aseita ja muita voimankäyttövälineitä. Päätöksen oikeudesta kantaa ampuma-asetta tai muuta voimankäyttövälinettä tekee päällystään kuuluva poliisimies. Voimankäyttövälinettä on oikeus käyttää vain rikoslain (39/1889) 4 luvun 4 §:n mukaisessa hätävarjelutilanteessa ja tilanteessa, jossa poliisimies toimivaltansa nojalla yksittäistapauksessa valtuuttaa toisen valtion toimivaltaisen virkamiehen voimankäyttövälineen käyttämiseen.

4 §

Välittömässä vaaratilanteessa toimiva toisen valtion virkamies

Sopimuksen 25 artiklan nojalla välittömässä vaaratilanteessa Suomen alueella rajan läheisyydessä toimivalla toisen valtion toimivaltaisella virkamiehellä on oikeus käyttää sellaisia poliisilain (493/1995) 2 luvussa säädettyjä valtuuksia, joiden kiireellinen käyttäminen on välttämätöntä henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi. Edellytyksenä on lisäksi, että suomalainen toimivaltainen virkamies ei voi välittömästi käyttää valtuuksia.

5 §

Toisen valtion virkamies ajoneuvon kuljettajana

Toisen valtion sopimuksen 23 artiklan 2 kohdan taikka 24 tai 25 artiklan nojalla Suomen alueella toimivalla toimivaltaisella virkamiehellä on ajoneuvoa kuljettaessaan tieliikennelain (267/1981) 6 §:n 1 momentissa, 25 §:n 3 momentissa ja 48 §:ssä suomalaiselle poliisiajoneuvon kuljettajalle säädetyt oikeudet.

6 §

Asetuksenantovaltuus

Tarkempia säännöksiä toimivaltaisista viranomaisista ja virkamiehistä sekä kansallisista yhteys- ja koordinaatiopisteistä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 9 päivänä tammikuuta 1998 annetun ampuma-aselain (1/1998) 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 601/2001, 151/2004 ja 428/2004, uusi 3 momentti seuraavasti:

17 §

Soveltamisalaa koskevat poikkeukset

— — — — —
Tämä laki ei myöskään koske Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja lait-

toman muuttoliikkeen torjumiseksi tehdyn sopimuksen 17 ja 18 artiklan nojalla Suomen alueella toimiville lennon turvahenkilöille tai 24, 25 ja 28 artiklan nojalla Suomen alueella toimiville toisen valtion toimivaltaisille virkamiehille kuuluvien ampuma-aseiden, aseosien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta ja hallussapitoa.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

poliisilain 53 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 7 päivänä huhtikuuta 1995 annetun poliisilain (493/1995) 53 §:n 2 momentti seuraavasti:

53 §

Kansainvälinen yhteistoiminta

Sisäasiainministeriö voi asioissa, jotka eivät kuulu lainsäädännön alaan tai muutoin vaadi eduskunnan suostumusta, tehdä poliisin toimi-

alaan kuuluvia, tavanomaisina pidettäviä yhteistoimintasopimuksia naapurivaltioiden, Itämeren rantavaltioiden ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden kanssa.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 22 päivänä elokuuta 2003 annetun lain (761/2003) 29 §:n 8 kohta ja lisätään 29 §:ään uusi 9 kohta sekä lakiin uusi 41 a § seuraavasti:

29 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *Schengenin tietojärjestelmällä* tietojärjestelmää, joka koostuu kunkin Schengen-valtion alueella olevasta kansallisesta osasta sekä teknisen tuen yksiköstä; teknisen tuen yksikkö ylläpitää tiedostoa, jolla varmistetaan kansallisten osien tiedostojen sisällöllinen yhtenevyys;

9) *Prümin sopimuksella* Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehtyä sopimusta (SopS /).

41 a §

Prümin sopimukseen perustuva tietojen käsittely

Prümin sopimuksen nojalla saadut tiedot poistetaan noudattaen muualla tässä laissa säädetyn lisäksi, mitä sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa, 35 artiklan 2 ja 3 kohdassa sekä 37 artiklan 3 kohdassa määrätään.

Prümin sopimukseen perustuvaa tietojen käsittelyä koskevat lokitiedot ja valvontatiedot säilytetään ja poistetaan noudattaen, mitä sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään.

Jokaisella on oikeus muualla tässä laissa säädetyn lisäksi pyytää tietosuojavaltuutettua varmistamaan, että häntä koskevien henkilötietojen Prümin sopimukseen perustuva käsittely tapahtuu lainmukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 17 §:n 2 momentin 13 kohta, sellaisena kuin se on laissa / , ja

lisätään 17 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 403/2005 ja 588/2005 sekä mainitussa laissa / , uusi 14 kohta sekä 17 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainituissa laeissa, uusi 4 momentti seuraavasti:

17 §

Salassa pidettävät tiedot ja niiden luovuttaminen

Rekisteriin talletetun salassa pidettävän tiedon saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa:

13) kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä annetussa laissa tarkoitettulle palvelun tuottajalle valokuvan ja nimikirjoitusnäytteen kuljettajan ammattipätevyyskorttien käsittelyä varten;

14) ETA-valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, Euroopan

yhteisön lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten.

Belgian kuningaskunnan, Saksan liittotasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan ja Itävallan tasavallan välillä rajat ylittävän yhteistyön tehostamisesta erityisesti terrorismin, rajat ylittävän rikollisuuden ja laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi tehtyyn sopimukseen (SopS /) perustuvaa tietojen käsittelyä koskevat lokitiedot ja valvontatiedot säilytetään ja poistetaan noudattaen, mitä sopimuksen 39 artiklan 4 ja 5 kohdassa määrätään.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

rikoslain 16 luvun 20 §:n ja 40 luvun 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 16 luvun 20 §:n 1 ja 2 momentti sekä 40 luvun 12 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 604/2002, seuraavasti:

16 luku

Rikoksista viranomaisia vastaan

20 §

Soveltamisalasäännökset

Sovellettaessa tämän luvun 1—3 §:ää rikollisen teon kohteena olevaan virkamieheen rinnastetaan 40 luvun 11 §:ssä tarkoitettu julkista luottamustehtävää hoitava henkilö, sellainen ulkomainen virkamies, joka toimii Kansainvälisen rikostuomioistuimen palveluksessa taikka Suomen alueella kansainvälisen sopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen nojalla tarkastus-, tarkkailu-, takaa-ajo-, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen tai rikosten ennalta estämisen tai esitutkintatehtävissä, ja julkista valtaa käyttävä henkilö sekä palvelusta toimittava sotilas.

Sovellettaessa tämän luvun 9 §:ää virkamieheen rinnastetaan 40 luvun 11 §:ssä tarkoitettu julkista luottamustehtävää hoitava henkilö, sellainen ulkomainen virkamies, joka toimii Kansainvälisen rikostuomioistuimen palveluksessa taikka Suomen alueella kansainvälisen sopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen nojalla tarkastus-, tarkkailu-, takaa-ajo-, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen tai rikos-

ten ennalta estämisen tai esitutkintatehtävissä, ja julkista valtaa käyttävä henkilö.

40 luku

Virkarikoksista

12 §

Soveltamisalasäännökset

Tämän luvun 1—3 ja 14 §:ää sovelletaan, viraltapanoseuraamusta lukuun ottamatta, myös ulkomaalaiseen virkamieheen. Ulkomaalaiseen virkamieheen, joka toimii Suomen alueella kansainvälisen sopimuksen tai muun kansainvälisen velvoitteen nojalla tarkastus-, tarkkailu-, takaa-ajo-, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen tai rikosten ennalta estämisen ja esitutkintatehtävissä, sovelletaan myös, viraltapanoseuraamusta lukuun ottamatta, tämän luvun 5 ja 7—10 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 30 päivänä huhtikuuta 2004 annettuun ulkomaalaislakiin (301/2004) uusi 152 a § seuraavasti:

9 luku

Maasta poistaminen

152 a §

Maasta poistamisen toteuttaminen Suomen alueen kautta

Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi antaa Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai muun Suomea sitovan velvoitteen nojalla toisen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle luvan poistaa kolmannen valtion kansalainen maasta Suomen alueen kautta. Luvassa yksilöidään kauttakulun toteuttava viranomainen sekä määrätään toisen valtion viranomaisen toimivalta ja oikeudesta käyttää voimakeinoja.

Kauttakulun toteuttaa poliisi tai rajatarkastusviranomainen ja toisen valtion toimivaltaiset virkamiehet voivat osallistua siihen. Jos poliisi tai rajatarkastusviranomainen ei voi viipymättä toteuttaa kauttakulkua, se voi antaa toisen valtion toimivaltaisille virkamiehille luvan toteuttaa kauttakulku itsenäisesti.

Toisen valtion toimivaltaisten virkamiesten osallistuessa poliisiin tai rajatarkastusviranomaisen toteuttamaan kauttakulkuun heillä on Suomen alueella oikeus käyttää sellaisia poliisi- tai rajavartiomiehelle kuuluvia toimivaltuuksia voimakeinot mukaan lukien, jotka poliisi- tai rajavartiomies toimivaltansa rajoissa osoittaa.

Toisen valtion virkamiesten toteuttaessa kauttakulun itsenäisesti heillä on oikeus antaa maasta poistettavaa henkilöä velvoittavia tarpeellisia käskyjä ja kieltoja. Poliisi tai rajatarkastusviranomainen voi antaa heille oikeuden käyttää Suomen alueella voimakeinoja maasta poistettavan pakenemisen estämiseksi, vastarinnan murtamiseksi sekä välittömästi uhkaavan rikoksen taikka muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi. Voimakeinojen on oltava tarpeellisia ja olosuhteisiin nähden puolustettavia. Vieraan valtion virkamiehen voimakeinojen käytön edellytyksenä on lisäksi, että suomalainen toimivaltainen virkamies ei voi välittömästi voimakeinoja käyttää.

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 13 päivänä helmikuuta 2007